

Konsolidace ekonomiky

Jakub Steinfeld

DŮVĚRA ZAVAZUJE

OBSAH

1. Konsolidace ekonomiky 3

2. Struktura položek výsledovky 11

3. Vzájemné vztahy a jejich eliminace 14

4. Rovnováha v ekonomice 18

5. Výsledek konsolidace 20

6. Struktura rozvahy 26

7. Státní zásahy do ekonomiky 29

8. Horizontální rovnováha 31

9. Vertikální rovnováha 34

10. Riziko aktivity 36

11. Riziko likvidity 37

12. Základní úlohy státu k zajištění stability 39

13. Závěr 40

SHRNUTÍ

- Statistický úřad deklaruje spoustu dat, která nejsou pro běžného uživatele vůbec čitelná, a není možné z nich komplexně uvažovat o vývoji ekonomiky a vývoji jednotlivých položek. Máme sice přesné informace ze státních subjektů, ale nikde není zobrazena ekonomika jako celek v čitelné podobě.
- Ekonomika je tvořena třemi základními subjekty, tedy fyzickými osobami, právníckými osobami a státem. U každého tohoto subjektu lze definovat jeho vlastní rozvahu a výkaz zisků a ztrát. Pro zjištění celkového obrazu ekonomiky je možno použít klasická účetní pravidla, tedy provést klasickou konsolidaci v účetním pojetí. Postup konsolidace je proveden ve dvou krocích – sloučení rozvah a výsledovek a vyloučení jejich vzájemných vztahů. Tento jediný obraz ekonomiky může být vhodným nástrojem pro sledování ekonomických jevů.
- Výsledkem konsolidace bude také konsolidovaný hospodářský výsledek, který rozhoduje o tom, jestli se ekonomika propadá, či nikoli. Následnou hodnotu vzniknuvšího vlastního kapitálu je možné interpretovat jako celkové bohatství ekonomiky. Veškeré politické snahy musí směřovat k maximalizaci této hodnoty.
- Celkový vnitřní obraz ekonomiky je dán také rovnováhou vnitřní. Je vhodné základní subjekty ekonomiky segmentovat, tedy rozdělit subjekty (fyzické osoby, právnícké osoby a stát) na menší celky, které budou zkoumány samostatně a samostatně vykazovány. V rámci těchto segmentů je potřeba udržovat rovnováhu, tedy udržovat jednotlivé segmenty v kladném hospodářském výsledku.
- Cílem vládní politiky musí být vždy maximalizace celkového hospodářského výsledku ekonomiky, tedy efektivní ovlivnění ekonomiky může nastat pouze v případě, že dojde ke zvýšení hospodářského výsledku konsolidované ekonomiky. Efektivitu státních zásahů je tak možné měřit.
- Největší položkou nákladů konsolidované ekonomiky je spotřeba, resp. konečná spotřeba, spotřeba, která není investicí.
- V tomto pojetí je dotační politika a politika mandatorních výdajů a dotací naprosto neúčinná, protože celkově vede ke snížení hospodářského výsledku ekonomiky.

Tento materiál nemá zpochybňovat současnou hospodářskou politiku. Jeho cílem je pouze navrhnout způsob měření ekonomiky a její efektivity. Tento materiál je totiž jen určitým návodem způsobu měření. Pokud by podle tohoto materiálu byla sestavena rozvaha a výkaz zisků a ztrát za konsolidovanou ekonomiku v rozdělení na požadované segmenty, je možné začít měřit hospodářskou efektivitu, resp. efektivitu státních zásahů.

Doufám, že se dočkám doby, kdy budou politici a politická garnitura ohodnoceni dle výsledků ekonomiky, tedy celkového hospodářského výsledku konsolidované ekonomiky. Pokud by byli politici motivováni naprosto měřitelnými kritérii, je možno vynutit efektivní a férové fungování státního rozpočtu.

1. Konsolidace ekonomiky

Co je bohatství národa? To je zásadní otázka, kterou se trápí generace ekonomů, filosofů a učenců. Souvisí se základní otázkou, co je zásadní ve společenstvu žijícím na jednom území či osob přihlašujících se k jednomu národu? Odpověď je nasnadě, je to celkové bohatství, resp. majetek veškerých subjektů v ekonomice, očištěné o dluhy, které ekonomika eviduje vůči subjektům ze zahraničí. Dluhy, které jsou evidovány mezi subjekty navzájem, nejsou pro posuzování ekonomiky jako celku rozhodující. Tento majetek může být vlastněn subjekty, které jsou součástí ekonomiky, a to:

1. Vlastnictví fyzických osob. Jedná se o vlastnictví soukromých osob, jako je vlastnictví nemovitostí a movitých věcí, případně vkladů v bankách apod.
2. Vlastnictví právnických osob, tedy suma majetku ve vlastnictví právnických osob. Tato hodnota je vyjadřována hodnotou, kterou právnická osoba eviduje ve svém účetnictví. Pro velikosti tohoto majetku slouží hodnoty vyjádřené ve výkazech, tedy rozvaze, výkazu zisků a ztrát a dále pomocných přílohách (cash-flow, příloha apod.).
3. Majetek ve vlastnictví státu, tedy veškerý dlouhodobý majetek a celkové dluhy. Na tomto místě je třeba říci, že státním majetkem je majetek veškerých společností ve vlastnictví státu nebo majetek, s kterým stát hospodaří. Pro zjištění těchto údajů opět poslouží výkazy jednotlivých státních organizací, stejně jako v případě právnických osob.

Pokud bychom následně chtěli zkoumat hodnotu bohatství, lze říci, že hodnota bohatství je součtem vlastních kapitálů subjektů ekonomiky výše uvedených. To je základní vyjádření bohatství národa, zjednodušeně se jedná o sumu majetku výše uvedených subjektů a od této částky je odečtená suma závazků. Stejným způsobem je postupováno v případě účetnictví, resp. účetnictví jako nástroj evidence je možno použít i v tomto případě.

Historie nám ukazuje, že v každém případě, v každém období, v každém zřízení jde a vždy šlo o maximalizaci této hodnoty, resp. maximalizaci tohoto rozdílu.

Z tohoto důvodu lze považovat za základní úlohu každé vlády pro budoucí období maximalizovat hodnotu vlastního kapitálu celé společnosti. Pokud bychom tedy aplikovali na celkovou ekonomiku prostá účetní pravidla, vlastním kapitálem je konsolidovaný vlastní kapitál soukromých osob, právnických osob a státu. Tato základní premisa je použita na vysvětlení ekonomických jevů, fungování ekonomiky vlivu státních zásahů na ekonomiku jako takovou.

Pro zjištění výsledku konsolidace je nutno jednotlivé položky v rámci současné podoby výkazů přeskupit. Podoba výkazů totiž dle našeho názoru nekoresponduje s požadavky na vykazování, resp. nejsou vedle sebe správně postaveny částky, které spolu bezprostředně souvisí. Proto je navržen jiný způsob vykazování, jenž se liší od výkazů používaných v současné době. Nicméně základní metoda podvojnosti je používána i v tomto modelu a je dobře použitelná. Pro postupy účtování budeme primárně používat IFRS, jako nástroj pro zobrazování položek a jejich identifikaci a ocenění.

Co je hlavním prostředkem celého fungování ekonomiky? Zcela jistě se jedná o zisk společnosti jako takové, tedy rozdíl mezi výnosy a náklady celé konsolidované společnosti. Na tomto místě je třeba také připomenout, že fyzické osoby nevedou účetnictví, takže konsolidovaná podoba výkazů musí být dle současného stavu odhadnuta CSU.

1.1. Výnosy společnosti

Výnosem je chápáno pouze něco, co je jistotné, co v konečném důsledku znamená zvýšení hodnoty majetku. Definice tohoto výnosu odpovídá definici, která je pro zjištění použita v IFRS. Výnos může nabývat různých forem.

Výnosy z prodeje věcí hmotné povahy

Jedná se o výnosy z titulu prodeje materiálu, výrobků a zboží, které jsou obchodovány v ekonomice. Prodej tedy musí být vždy doprovázen určitou změnou vlastnictví z jedné osoby na druhou.

Výnosy z prodeje služeb

V tomto případě se jedná o prodej výrobků nehmotné povahy, tedy služeb (kadeřník, účetnictví apod.). Na tomto místě je potřeba říci, že výnosem fyzických osob jsou především mzdy. V konsolidovaném pojetí ekonomiky je tato činnost chápána jako prodej služeb.

Nerostné suroviny

Zde se jedná o výnos celkové konsolidované společnosti z toho, že získá primární suroviny a zapojí je do výrobního cyklu. Zcela jistě se jedná o výnos a jeho ocenění odpovídá hodnotě ocenění spotřeby suroviny při výrobě. Vzhledem k tomu, že jde o významný výnos ekonomiky, je důležité pro společnost vědět, jaké jsou celkové zásoby tohoto nerostného bohatství. Jelikož problém tohoto výnosu bude v největší míře dopadat na právnické osoby, je možno opět získat údaje z účetnictví. Jedná se např. o ropu, uhlí, vodu apod.

Agrární výnosy

Jedná se o výnos, který je způsoben vlivem přírodních podmínek. Výnosy jsou způsobeny tím, že existuje zemědělství, které vytváří hodnoty pěstováním a chovem. Tato hodnota následně zajišťuje spotřebu obyvatelstva, především v položkách potravin. Proto je tento výnos součástí konsolidovaného HV a musí být, stejně jako u surovin, součástí konsolidovaného hospodářského výsledku.

Výnosy z použití majetku

Výnosy z použití majetku jsou výnosy, které zapříčiňuje uložený kapitál, ať nabývá jakékoli formy. Tedy aby byl zajištěn tento typ výnosu, není významná práce ani zapojení dalšího materiálu, ale je důležitá držba. Pod tento výnos lze zařadit výnosy z pronájmu, výnosy z úroků na termínovaném vkladu, výnosy z užití licence apod. Pro obyvatelstvo to je nejjednodušší forma získání výnosů a stát by se měl snažit maximalizovat tento typ výnosu.

1.2. Náklady

Nákladová položka je jakákoli položka, která je přímo spotřebována, čili v konsolidovaném pojetí se jedná o tzv. spotřebovanou položku. Tedy v tomto případě jde o náklad režijního charakteru, který je opět možno zjistit z výsledovky. Na tomto místě bych rád upozornil, že existuje rozdíl mezi pohledem makroekonomie, kdy spotřeba je chápána jako veškeré nákupy, pro konsolidovanou ekonomiku je potřeba určit, jaká část spotřeby je investičního charakteru. Způsob rozdělení investiční a nákladové spotřeby je definován dále. V tomto pohledu musí být položka přímo spotřebována, tedy změnit svůj stav na neupotřebitelný odpad. Nákladem je

spotřeba potravin, spotřeba prvotních surovin je pouze změnou skupenství, dále je to i spotřeba služeb, jako je kadeřník, účetnictví apod. Pro zjištění položek poslouží v případě právnických osob a státu rozvaha a výsledovka a v případě fyzických osob hodnoty, které musí být dodány CSU.

1.2.1. Náklady na prodané zboží

Položku je možno zjistit z konsolidovaných výkazů. Jedná se o náklady na pořízení zboží, které byly prodány v nezměněném stavu.

1.2.2. Náklady na výrobu

V konsolidovaném pojetí jsou náklady na výrobu děleny pouze na

náklady na materiál – jedná se o náklady na nákup materiálu od zahraničních subjektů;

náklady na polotovary – jedná se o náklady na nákupy polotovarů ze zahraničí, které jsou určeny k dalšímu zpracování;

náklady na mzdy – jedná se o náklady na výrobu, které jsou placeny zahraničním subjektům.

Na tomto místě je opět třeba upozornit, že většina mezd bude v průběhu procesu konsolidace vyloučena, takže zásoby, které jsou předmětem prodeje, budou oceněny pouze v hodnotách, které nebudou vyloučeny v rámci vyloučení vzájemných vazeb.

Pro vykazování výkazu zisků a ztrát v konsolidovaném pojetí by měla posloužit následující struktura:

1. Provozní výsledek

1.1.	Prodej zboží		
		1.1.1.	Výnosy z prodeje zboží
		1.1.2.	Náklady na prodej zboží
	Prodej zboží		
1.2.	Prodej vlastních výrobků		
		1.2.1.	Výnosy z prodaných výrobků
		1.2.2.	Náklady na prodané výrobky
	Celkem prodej vlastních výrobků		
1.3.	Prodej služeb		
		1.3.1.	Výnosy z prodaných služeb
		1.3.2.	Náklady na prodané služby
	Celkem prodej služeb		
1.4.	Využití hmotného majetku		
		1.4.1.	Výnosy z využití nemovitého majetku
		1.4.2.	Výnosy z využití hmotného majetku
		1.4.3.	Výnosy z využití finančního majetku
	Celkem využití majetku		

Celkem provozní výsledek
2. Spotřeba

2.1.	Spotřeba financování spotřeby		
		2.1.1.	Výnosy z přímých daní
		2.1.2.	Výnosy z nepřímých daní
		2.1.3.	Spotřeba movitých věcí
		2.1.4.	Spotřeba služeb
		2.1.5.	Mandatorní výdaje
		2.1.6.	Nemandatorní výdaje
	Spotřeba		

Celkem spotřeba
3. Finanční výsledek

3.1.	Úroky		
		3.1.1.	Výnosy z úroků
		3.1.2.	Náklady na úroky
	Úroky		
3.2.	Ostatní finanční výsledek		
		3.2.1.	Ostatní finanční výnosy
		3.2.2.	Ostatní finanční náklady
	Ostatní finanční výsledek		

Celkem finanční výsledek
4. Mimořádný výsledek

4.1.	Mimořádný výsledek		
		4.1.1.	Mimořádné výnosy
		4.1.2.	Mimořádné náklady
	Úroky		

Hospodářský výsledek celkem

1.3. Rozvaha

Pohled na rozvahu, který je v současné době používán, nedovoluje správnou interpretaci výkazů a správné hodnocení celkové finanční a majetkové situace. Rozvaha v účetním pohledu představuje zobrazení majetku společnosti jako takové, čili souhrn hodnot, které jsou ve vlastnictví státu, obchodních společností i fyzických osob. I v rozvahovém pohledu však je nutno aplikovat pohled konsolidovaný, tedy je potřeba opět eliminovat dopady vzájemných dodávek mezi těmito třemi subjekty, ale velikost těchto eliminovaných položek je důležitá pro posouzení vnitřních toků ve společnosti.

1.3.1. Základní rozdělení rozvahy

I v tomto případě je současná podoba nevyhovující a je nutno dosáhnout řazení položek tak, aby byla zajištěna maximální vypovídací schopnost výkazů. Základním hlediskem rozvahy by měla být likvidita jednotlivých položek, tedy rychlost jejich transformace do peněz. Rozhodujícím faktorem je tak průběh finančních prostředků. Rozvahu bychom neměli řešit pouze z pohledu stavu, ale i změn jednotlivých položek, resp. analýzy změn.

1.3.1.1. Likvidní prostředky

Do likvidních prostředků lze zahrnout pouze hodnoty částek v pokladnách, částek na běžných účtech a dále hodnoty krátkodobých cenných papírů, jako jsou pokladniční poukázky. Pohyb likvidních prostředků následně rozhoduje o likviditě celé konsolidované společnosti.

1.3.1.2. Pracovní kapitál

Za pracovní kapitál v tomto pojetí je možno považovat kapitál, který je používán podnikem pro zajištění fungování. Pracovní kapitál je v konsolidovaném pojetí rozdělen na tři části:

- investice a financování pracovního kapitálu,
- oběžná aktiva,
- závazky.

Pro definici individuálních položek je nutno použít pravidla, která jsou dána IFRS. Tedy položky jsou zjistitelné na základě konsolidovaných výkazů.

1.3.1.2.1. Investice a financování pracovního kapitálu

Jedná se o část, která v sobě zahrnuje položky dlouhodobých investic (pouze investice zajišťující provoz společnosti). Tyto investice ovlivňují celkový hospodářský výsledek formou odpisů. Do těchto položek je také umístěna celková hodnota provozního financování. Tedy jak položky financující nákup dlouhodobého majetku pro provoz, tak i ostatní úvěry, které primárně pro provoz slouží. K provoznímu financování také slouží vlastní kapitál a důležitou součástí je i hospodářský výsledek běžného období.

1.3.1.2.1.1. Provozní investice

Jedná se o provozní investice, které jsou svou povahou dlouhodobé a jejich použití má delší horizont než jeden rok. Z tohoto důvodu je následně nákladem, který se projeví ve výkazu zisků a ztrát, hodnota odpisů za období použitelnosti, tedy doby. Ztotožňují se s výkladem IFRS, který zakazuje odpisování majetku, jenž je investicí, tedy stejně jako investice do nemovitostí. V této položce může být pouze položka dlouhodobého majetku, která je používána podnikem

k zajištění výroby. Součástí nemůže být dlouhodobý majetek, který je někde používán jako investice, tedy položky sloužící pro zajištění výnosů z využití majetku. Hranice posouzení majetku a jeho zařazení do majetku či investic záleží na spoustě okolností a určení může být v některých případech značně problematické.

1.3.1.2.1.2. Provozní financování

Provozní financování by mělo být chápáno jako používaný kapitál pro provoz společnosti, resp. financování podnikání jako takového. Provozní financování tvoří jak financování vlastním kapitálem, tak i financování cizím kapitálem. V rámci fungování podniku opět je potřeba říci, že nejdříve musí být snížena hodnota vlastního kapitálu o celkovou hodnotu investic ve společnosti. Dalším důležitým zdrojem financování jsou půjčky vlastníků, které nemohou být posuzovány jako půjčka. Důležitým zdrojem financování je i hospodářský výsledek. Hospodářský výsledek je následně stěžejní pro uchování společnosti do budoucích období.

1.3.1.2.2. Oběžná aktiva

Oběžná aktiva jsou součástí pracovního kapitálu proto, že tvoří základní majetek podniku, který podléhá výrobnímu cyklu. Klasický oběh je zásoba – pohledávka – cash. Cílovým skupenstvím oběžných aktiv je likvidita. Výše uvedené položky jsou jakousi čekárnou na transformaci do likvidních prostředků. Z tohoto důvodu je důležité z hlediska fungování, aby položky byly minimalizovány, protože následně nemusí být financovány položkami v pracovním kapitálu, tedy závazky nebo vlastním kapitálem, a jsou zdrojem pro rozdělení společníkům.

1.3.1.2.2.1. Zásoby

Zásobami jsou myšleny součásti majetku společnosti, které jsou zdrojem výroby v podniku. Vzhledem k tomu, že se jedná o výsledek práce podniku, jejich likvidita je v zásadě nízká. Podnik se v tomto případě snaží co nejrychleji přeměnit zásobu na likvidní prostředky.

1.3.1.2.2.2. Pohledávky

Pohledávky jsou čekající položkou na přeměnu na likvidní prostředky. Pro hodnocení výše pohledávek je opět důležitá doba obratu. Celková konsolidovaná doba obratu následně vypovídá o platební morálce v ekonomice. Položka by poté měla být rozdělena na pohledávky z obchodního styku, pohledávky za státními orgány a pohledávky ostatní. Nutná výše pohledávek souvisí s průměrnou dobou splatnosti na jedné straně a průměrnou dobou placení jednotlivých klientů.

1.3.1.2.2.3. Přejícné účty

Přejícné účty lze definovat jako položky, za které byly vydány prostředky, na druhou stranu ale ještě nedošlo k jejich použití do nákladů společnosti. Mezi tyto položky lze řadit především zálohy, náklady a výnosy příštích období, výdaje a příjmy příštích období či dohadné položky. Další možnou položkou jsou náklady příštích období.

1.3.1.2.3. Závazky

Financující položkou v pracovním kapitálu je položka závazků. Jejich výše opět souvisí s povahou podnikání a s povahou průměrné doby splatnosti jednotlivým klientům.

1.3.1.2.3.1. Závazky z obchodního styku

Jedná se o položku závazků, která je používána v hlavním podnikání společnosti. Vzhledem k tomu, že tato položka je financující položkou, cílem je její maximalizace.

1.3.1.2.3.2. Závazky vůči státu

Jedná se o závazky z titulu platby daní a platby ze sociálního a zdravotního pojištění. Opět i u těchto položek je nutno zjišťovat splatnost a vazbu splatnosti na splatnost závazků. Tyto závazky však budou v průběhu konsolidace vyloučeny.

1.3.1.3. Investiční činnost

Investiční činnost společnost provádí v případě, že má volné peněžní prostředky. V tomto pojetí může být investováno pouze v případě, že jsou volné prostředky financování. Z tohoto důvodu je nutno z financování pracovního kapitálu převést příslušnou hodnotu na financování těchto investic. Do této položky jsou zahrnovány taktéž výplaty společníkům. Výplaty společníků mohou být následně i snížení půjček společníků.

1.3.1.3.1. Investice

Investice jsou peněžním oceněním hodnoty investic, které mohou být buď ve formě majetkových účastí, nebo půjček finančních prostředků. Další důležitou hodnotou jsou také výplaty společníkům, ať už jsou v jakékoli formě.

1.3.1.3.1.1. Majetkové investice

Majetkové investice představují hodnoty peněžních prostředků, které byly investovány do majetkových účastí s rozhodovacím právem. Tyto položky nenesou v zásadě výnosy, které jsou pravidelné, výnosy z titulu zvýšení hodnoty akcií, případně výnosy z dividend. Tedy součástí této položky jsou:

- majoritní majetkové účasti,
- přidružené podílové investice,
- ostatní podílové investice.

1.3.1.3.1.2. Půjčky

Druhou formou investic je hodnota půjček. Rozdíl oproti majetkovým CP je pouze v tom, že tyto půjčky by měly nést výnos ve formě úroků. Výnosy z těchto úroků bývají pravidelné. Je možno rozdělovat následující formy půjček:

- půjčky dceřným společnostem,
- půjčky přidruženým společnostem,
- termínované vklady,
- ostatní půjčky.

1.3.1.3.1.3. Výplaty společníkům

Jedná se o položky výplat společníkům, které si společníci odebírají pro osobní spotřebu. Pro zajištění finanční stability je samozřejmě nutné omezovat tyto výdaje. Hodnota výplat

společníkům může být provedena jakoukoli formou, tedy výplaty dividend společníkům, úhrada závazků vůči společníkům.

1.3.1.3.2. Cizí zdroje

Cizími zdroji v investiční oblasti jsou myšleny veškeré úvěry, které jsou účelově určeny na financování investic ve společnosti. Tyto půjčky mohou být ve formě bankovních úvěrů a také ostatních půjček.

1.3.1.3.3. Vlastní zdroje

Položka vlastních zdrojů představuje převod financování vlastního kapitálu z pracovního kapitálu. Základním předpokladem v tomto modelu je tedy vyrovnanost financování investic a plateb společníkům. Vzhledem k tomu, že investice musí být vždy ve 100 % financovány, tvoří převod vlastního kapitálu nutný převod financování na financování investic. Zbytek je teprve používán jako pracovní kapitál společnosti.

Naznačená struktura je pouze horizontální, v rámci vertikální struktury je třeba rozlišovat čtyři základní položky, tedy počáteční stav, přírůstek položky, úbytek položky a konečný stav.

2. Struktura položek výsledovky

2.1. Struktura výsledovky privátního sektoru

2.1.1. Výnosy privátního sektoru

Pokud se budeme chtít zaměřit na strukturu výsledovky z hlediska každého občana nebo rodiny, je jeho zásadním příjmem mzda. Mzda, jako základní faktor odměňování, je největším příjmem privátního sektoru a nejdůležitějším z hlediska udržení požadavků rodiny. Neméně důležitou součástí jsou příjmy z municipalit, tedy především důchody a jiné sociální dávky. Poslední součástí je příjem z využití majetku. Z tohoto pohledu se jedná především o úroky z vkladů, výnosy z jiných půjček a také dividendy a podíly na zisku. Dalšími z možných příjmů jsou příjmy z podnikání.

Pro zjištění konsolidovaných výkazů navrhujeme rozvahu v následující struktuře:

1. Likvidita

1.1.	Vklady u bank	Banka
1.2.	Zůstatky hotovosti	Hotovost
1.3.	Ostatní finanční majetek	Ostatní

Celkem likvidita
2. Pracovní kapitál

2.1.	Investice a financování v pracovním kapitálu		
2.1.1.	<i>Provozní investice</i>	2.1.1.1.	Provozní investice
2.1.2.	<i>Provozní financování</i>	2.1.2.1.	Provozní a investiční úvěry
		2.1.2.2.	Vlastní kapitál
		2.1.2.3.	Půjčky společníků
		2.1.2.4.	Hospodářský výsledek
2.1.3.	<i>Převod financování neprovozních investic</i>		

Celkem investice a financování v pracovním kapitálu

2.2.	Oběžná aktiva		
2.2.1.	<i>Zásoby</i>	2.2.1.1.	Materiál
		2.2.1.2.	Nedokončená výroba
		2.2.1.3.	Výrobky
		2.2.1.4.	Zboží
2.2.2.	<i>Pohledávky</i>	2.2.2.1.	Pohledávky z obchodního styku
		2.2.2.2.	Pohledávky ostatní
		2.2.2.3.	Pohledávky za státem
		2.2.2.4.	Klasifikované pohledávky
2.2.3.	<i>Přechodné účty</i>	2.2.3.1.	Náklady příštích období
		2.2.3.2.	Zálohy

Celkem oběžná aktiva

2.3.	Závazky		
2.3.1.	<i>Závazky</i>	2.3.1.1.	Závazky z obchodního styku
		2.3.1.2.	Závazky vůči státu
		2.3.1.2.	Závazky ostatní
2.3.2.	<i>Přechodné účty</i>	2.3.2.1.	Výnosy příštích období
		2.3.2.2.	Přijaté zálohy

Celkem závazky
Celkem pracovní kapitál
3. Investiční činnost

3.1.	Investice		
3.1.1.	<i>Majetkové investice</i>	3.1.1.1.	Majoritní podílové investice
		3.1.1.2.	Přidružené podílové investice
		3.1.1.3.	Ostatní podílové investice
3.1.2.	<i>Půjčky</i>	3.1.2.1.	Půjčky dceřiným společnostem
		3.1.2.2.	Termínované vklady
		3.1.2.3.	Ostatní půjčky
3.1.3.	<i>Výplaty společníkům</i>		

Celkem investice

3.2.	Financování investic		
3.2.1.	<i>Cizí zdroje</i>	3.2.1.1.	Investiční bankovní úvěry
		3.2.1.2.	Ostatní půjčky
3.2.2.	<i>Vlastní zdroje</i>	3.2.2.1.	Převod vlastního kapitálu

Celkem financování investic
Celkem investiční činnost

2.1.2. Náklady privátního sektoru

Nákladem privátního sektoru je především spotřeba. Spotřebou je v tomto smyslu myšlen penězi ocenitelný výdaj na uspokojení vlastních potřeb či potřeb domácnosti, po jehož použití se jeho hodnota změní na hodnotu, která se blíží nule. Z tohoto pohledu může být spotřebou spotřeba movitých věcí (s dobou použitelnosti delší než jeden rok), jako např. potraviny, oblečení, spotřeba energie, spotřeba uhlí atd., a dále spotřeba služeb, jako je nákup elektrické energie, kadeřník, knihovna apod. V tomto případě se jedná o jednoduché zobrazení.

2.2. Struktura výsledovky podnikatelských subjektů

Výsledovka privátního sektoru byla naznačena v úvodu této kapitoly, tedy výnosem jsou běžné výnosy, které jsou uvedeny ve výkazu zisků a ztrát.

2.3. Struktura výsledovky státu a podniků ve vlastnictví státu

2.3.1. Výnosy státu

Mezi výnosy státu patří výnosy z daňových příjmů. Mezi ně je potřeba počítat jak výnosy z plateb daní, tak i výnosy z plateb sociálního pojištění (platby zdravotního pojištění je potřeba podřadit pod výnosy privátního sektoru).

Dalším výnosem jsou výnosy z používání majetku, tedy majetku ve státním vlastnictví. To mohou být veškeré výnosy z pronájmu státního majetku, také výnosy z úroků z vkladů.

2.3.2. Náklady municipalit

Struktura nákladů je podobná jako u nákladů privátního sektoru. Nejdůležitějším nákladem jsou však mandatorní výdaje, tedy výdaje na důchody, sociální dávky apod. Vzhledem ke skutečnosti, že velká část státních financí je zadlužena, je také obrovským výdajem dluhová služba, tedy náklady na úroky.

3. Vzájemné vztahy a jejich eliminace

Teorie konsolidace ekonomiky vychází z teze, že pro vymezenou ekonomiku je bohatství společnosti složeno ze součtu bohatství, tedy rozdílu mezi majetkem a závazky jednotlivých subjektů ekonomiky. V životě však nastává mnoho vzájemných vazeb a předávání určitých hodnot výměnou za oběživo. Vzhledem k tomu, že používáme na zobrazení klasické účetní principy, musí být jednotlivé vzájemné vztahy eliminovány. Za zúčtovací jednotku musíme považovat peníze.

3.1. Vzájemné vztahy státu (státních institucí) a fyzických osob

3.1.1. Výplaty sociálních dávek

Vzájemné vztahy mezi státem a osobami jsou ve dvojitým smyslu, na jedné straně se jedná o daně z titulu mezd, včetně veškerých odvodů na instituce sociálního a zdravotního pojištění. Na druhé straně se jedná o substituční dávky, tedy dávky, které substituují příjem z provedené práce. Tyto substituty jsou především

penze,

dávky sociálního zabezpečení (přídavky na děti, mateřská apod.),

podpora v nezaměstnanosti.

Veškeré tyto vazby jsou poté předmětem vyloučení, což samo o sobě znamená, že tyto vydané prostředky nemají žádnou přímou vazbu na ekonomiku. Tyto dodatečné prostředky se projeví až následně, pouze **v dodatečném zvýšení spotřeby obyvatelstva**. Z tohoto důvodu mají tyto substituty jenom stabilizační dopad a jejich vliv je spíše škodlivý. Pokud tedy bude řečeno, že se budou zvyšovat dávky sociálního zabezpečení, bude to znamenat zvýšení domácí spotřeby. Tato spotřeba se může projevit ve zvýšení tuzemské výroby, což by mělo neutrální dopad na celkovou ekonomiku. Naopak je možné, že zvýšení sociálních dávek se negativně projeví v možnosti spotřeby zahraničních výrobků, což může následně znamenat zvýšení nákladů konsolidované ekonomiky.

Z tohoto důvodu je potřeba tyto výdaje minimalizovat, a pokud jsou výdaje nutné, je ku prospěchu věci vázat spotřebu těchto prostředků na spotřebu tuzemských výrobků a služeb. Jestliže nastane odliv prostředků do zahraničí, dochází ke zvýšení nákladů ekonomiky.

3.1.2. Zdanění fyzických osob

Dalším tokem, ale obráceným směrem, je výběr daní ze zisku. Pod tyto příjmy je potřeba podřadit zdanění mezd a platů, a to jak ve formě daňové povinnosti ze mzdy, tak i stržené částky sociálního a zdravotního pojištění. V současné době jsou tyto odvody koncipovány ve výši procentní sazby z hrubé výše mezd, přičemž konečný odvod daňové povinnosti je taktéž závislý na dalších okolnostech, jako je počet dětí, příjmy manželky apod. Filosofie takto stržených dávek je pouze jedna, uhrazuje náklady na spotřebu výdajovým směrem, tedy pokud by neexistovaly státní výdaje, nemusely by existovat ani tyto příjmy státního rozpočtu. Samy o sobě jen snižují disponibilní příjem fyzických osob. Správa majetku je v zásadě vždy prováděna nejefektivněji fyzickými osobami, pokud majetek spravuje stát, vždy je tu nebezpečí korupce a

neefektivně vynakládaných prostředků. Na druhou stranu určité penzum statků je nutno považovat za veřejné, u kterých není možno přesunout jejich výdaj směrem na fyzické osoby. K těmto statkům patří především vzdělání, zdravotnictví apod. jako neodmyslitelná součást fungující společnosti.

3.2. Vztah státu (státních institucí) a podnikajících osob

Vztah státu a podnikajících osob je opět obousměrný, na jedné straně se jedná o platby daní a ostatních odvodů směrem do státního rozpočtu. Na druhé straně se jedná o dotace a ostatní podpory státního rozpočtu směrem k podnikajícím osobám.

3.2.1. Příjmy státního rozpočtu z daní

V rámci těchto příjmů je nutno rozdělovat výběr daní na daně:

závislé na spotřebě,

závislé na celkovém hospodářském výsledku,

závislé na výši majetku,

závislé na výši mzdy.

3.2.1.1. Spotřební daně

Spotřební daně, jako nejvyšší příjem státního rozpočtu, jsou daně, jejichž výběr je závislý na výši spotřeby. Tedy pokud existuje spotřeba, dochází i k výběru daní, pokud spotřeba neexistuje, není ani žádný příjem státního rozpočtu. Mezi tyto daně patří daň z přidané hodnoty a také daň z alkoholu, cigaret a benzínu. V současné době je daň počítána jako určitá procentuální částka z prodejní ceny, tedy z konečné spotřeby. V zásadě se jedná o nejspravedlivější daň. Vzhledem k tomu, že spotřeba zahraničních výrobků je nákladovou položkou ekonomiky, je třeba spotřebu omezovat, k tomu slouží i zdaňování spotřeby. Člověk tedy platí daně pouze ve výši, která odpovídá jeho spotřebě. Lidé s vyššími příjmy proto zaplatí na daních z titulu své osobní spotřeby nejvíce. Úspory, jako druhá složka z rozdělení příjmu, by zdaněny být neměly, resp. by měla být ekonomika motivována k tomu, aby docházelo k co nejvyšší spotřebě. Cenu výrobku lze tedy definovat jako:

$$C = (1 + p/100) * O, \text{ tedy } C = O + O * p/100$$

přičemž

C je konečná cena výrobku při prodeji,

p procentuální sazba spotřební daně,

O požadovaná obrátová cena výrobce.

V případě spotřebních daní je ovlivňována konečná cena produktu, a tím i úroveň poptávky, která je touto cenou determinována. Pokud bychom tedy chtěli získat údaj o spotřebě zboží a služeb, bude nám k tomu stačit pouze suma vybrané daně u konečného spotřebitele, čili odvod daně z konečné spotřeby.

Tedy

$$C = O(1 + p/100)$$

Spotřeba O se tedy rozděluje na spotřebu zahraničních výrobků a tuzemských výrobků, tedy následně celková spotřeba je vlastně součtem individuálních spotřeb jednotlivých výrobků.

$$S = \text{suma}[(T + Z) * (1 + p/100)]$$

3.2.1.2. Daně závislé na celkovém hospodářském výsledku

V tomto případě se jedná především o daně z příjmu právnických osob. Tato daň a příjem jsou koncipovány jako určité procento z rozdílu nákladů a výnosů (příjmů a výdajů) z podnikání. Tato daň tedy snižuje celkový disponibilní hospodářský výsledek společnosti, resp. majitelů, a takto odebrané prostředky použije na úhradu dodatečných nákladů. Pokud budeme uvažovat o vhodnosti této daně, je nutno říci, že se ne ve všech případech jedná o prostředky, které má společnost k dispozici. Vzhledem k fungování účetnictví je třeba poznamenat, že hospodářský výsledek, tedy zisk, ne vždy znamená zvýšení disponibilních prostředků společnosti. Dle mého názoru se nejedná o daň, kterou se zdaňuje aktivita, takže jde o demotivující faktor podnikání. Bohužel současná ekonomická situace neumožňuje vybírat daně pouze nepřímé. Jde však o nesystémovou daň, která jenom snižuje hodnotu disponibilních prostředků, jež mohou být vynaloženy na rozvoj. Proto by tato nevyhovující daň měla být nahrazena daní, která bude mít vazbu na jinou ekonomickou veličinu. Na tomto místě bych chtěl říci, že se mi zdá „padlá na hlavu“ celková dotační politika společnosti, tedy na jedné straně jsou zdaňovány zisky společností, na druhou stranu jsou z těchto daní placeny investice jednotlivých podniků ve formě dotací z EU. Celý tento proces postrádá prvky smysluplnosti, pokud se budeme zabývat podstatou problému, jedná se pouze o převedení peněz z jedné kapsy do druhé s výrazným odlivem prostředků úředníkům EU, kteří provádí rozdělení, aniž by o reálných potřebách firem věděli vůbec něco kromě pouček a manuálů EU. Tento mechanismus je absolutně neefektivní. Tímto způsobem bylo bohužel nevratně pokřiveno zemědělství v rámci EU, což vede k paradoxům, že zemědělské produkty z úrodnějších krajů mohou být vlivem nesmyslných dotací dražší než z málo úrodných krajů. V této oblasti byly tržní mechanismy naprosto vymýceny.

3.2.1.3. Daně závislé na výši majetku

Jedná se o podobnou daň jako v případě daně ze zisku. Vzhledem k tomu, že v současné době tato daň není významným zdrojem příjmů státního rozpočtu, je nutno uvažovat o možnosti zrušení. Jedná se o daně z pozemků a nemovitostí, daně dědické a darovací a také daň silniční.

3.2.1.4. Daně závislé na výši mzdy

V tomto případě se jedná o daň, která je závislá na celkovém výdělku fyzické osoby. Vzhledem k tomu, že v současné době jsou zdaňovány příjmy z mezd, jde o daň, která opět zdaňuje aktivitu, což není správné. V tomto případě se jedná o sociální a zdravotní pojištění, které je vázáno na disponibilní příjem pracovníků. Opět je to dle mého názoru nesystémová daň.

Závěrem bych chtěl říci, že jediným možným a spravedlivým způsobem je zdaňovat konečnou spotřebu, tedy zdanit něco, co je nutností, a její výši ovlivňují přímým způsobem spotřebu, jako nežádoucí faktor, resp. přímým způsobem jsou ovlivněny náklady ekonomiky jako celku. Další daně jsou pouze snížením disponibilního zisku a jejich zvýšení jenom odebírá prostředky, jež by

se za normálních okolností staly úsporami nebo spotřebou, která dodatečně bude nést daň z titulu zdanění spotřebními daněmi.

3.2.2. Výdaje státu

Výdaje státu směrem k podnikajícím osobám mohou být pouze v podobě dotací. Smyslem dotace je poskytnout prostředky na určitý projekt. Často je však dotace jen na úhradu nákladů. To je zřejmě nejhorší nástroj pro efektivní řízení státu. Tyto částky celkově pokrývají trh takovým způsobem, že není následně možné na tomto trhu fungovat na tržních ekonomických základech.

3.3. Vztah podnikajících osob a fyzických osob

V tomto ohledu existují vzájemné vazby v obou směrech. Na jedné straně se jedná o výdaj ve formě platby mzdy, na druhé straně se jedná o příjem ve formě spotřeby produktů, které jsou při konečné spotřebě nakupovány. Vzhledem k tomu, že jde o vzájemný vztah, je nutno opět vyloučit vše jako vzájemnou vazbu.

3.3.1. Výdaje ve formě mezd a platů

Aby existoval reálně vztah zaměstnance a zaměstnavatele, je nutná vzájemná pracovní smlouva, z které plynou zaměstnanci požitky, především ve formě mzdy. Vzhledem k tomu, že mzda je zdaňována, a to ve formě daně z příjmu ze závislé činnosti, tak i ve formě sociálního a zdravotního pojištění. Pro pracovníka je však nejdůležitější disponibilní příjem.

4. Rovnováha v ekonomice

Rovnováha v ekonomice může nastat v případě, že jsou veškeré ekonomické subjekty v rovnováze a vykazují kladný hospodářský výsledek.

4.1. Rovnováha fyzických osob

Rovnováha na úrovni fyzických osob může nastat pouze v případě, že fyzické osoby vykazují kladné hospodářské výsledky. V tomto směru z makroekonomického pohledu není důležitá vyrovnanost každého subjektu v ekonomice, ale spíše skupiny obyvatelstva. Proto je potřeba sestavit samostatně výkazy za logické celky, kterým se říká segmenty. Tedy rozdělení jednotlivých skupin v rámci základních tří skupin ekonomiky, čili fyzické osoby, právnické osoby a stát. Pro rozdělení je vždy nutno definovat, jaké je rozdělovací kritérium segmentů. Navrhujeme následné rozdělení:

- segmentace dle příjmových skupin,
- segmentace geografická,
- segmentace dle věku.

Tedy segmentace rozdělí tři základní skupiny ekonomických subjektů na menší celky. Lze říci, že segment je vždy součástí jedné ze tří skupin ekonomiky a z hlediska vykazování nemá další smysl rozdělovat tento segment. Postup konsolidace by měl být takový, že nejdříve dojde ke konsolidaci v rámci segmentu, až tyto segmenty se budou konsolidovat jako samostatné společnosti. Tedy do konsolidace by měly vstupovat konsolidované rozvahy a výsledovky jednotlivých segmentů.

Rovnováha fyzické osoby nastává v případě, že osoba (rodina) vykazuje kladný hospodářský výsledek, resp. výnosy ve výši mzdových nákladů a dalších dotací převyšují hodnotu výdajů, resp. spotřeby. Následně segment fyzických osob s příjmem do 20 000 Kč měsíčně je v rovnováze ve chvíli, kdy bude vykazovat segment kladné hospodářské výsledky.

Snahou všech politiků musí proto být udržet segmenty vyrovnané, tedy aby všechny vykazovaly kladné hospodářské výsledky.

Na druhou stranu je nutno ze strany státu omezovat poskytování úvěrů na financování provozní spotřeby. Pokud bychom situaci posuzovali dle účetního modelu, financování provozní spotřeby (půjčky na dovolenou, Vánoce apod.) je pouhým zvyšováním hodnoty úvěru, tedy ztrátový segment jen financuje úvěrem vzniklou ztrátu. Tento typ úvěrů je pro ekonomiku i jednotlivé subjekty vždy škodlivý.

4.1.1. Segmentace dle příjmových skupin

Segmentace je prováděna na základě příjmových skupin, tedy podle disponibilního příjmu. Navrhujeme následujících šest příjmových skupin.

1. Příjem do 10 000 čistého
2. Příjem do 20 000 čistého
3. Příjem do 30 000 čistého
4. Příjem do 50 000 čistého
5. Příjem do 80 000 čistého

6. Příjem nad 80 000 čistého

Co se týče rozdělení do skupin, může stát postupovat na základě přehledů sociálního a zdravotního pojištění. Zcela jistě existuje seznam všech osob v ČR.

4.1.2. Segmentace geografická

Další důležitou informací je i rovnováha v závislosti na místě bydliště. Pro tyto informace může sloužit geografická segmentace. Následně na základě zjištění hospodářských výsledků segmentů by měly být plánovány dotace jednotlivým krajům.

4.1.3. Segmentace dle věku

Zcela jistě nás také bude zajímat demografické rozdělení hospodářského výsledku. K tomu bude sloužit segmentace dle věku.

5. Výsledek konsolidace

Jak jsme si již řekli na začátku, konsolidace ekonomiky znamená klasickou konsolidaci v účetním pojetí, přičemž jsou konsolidovány všechny subjekty ekonomiky, tedy fyzické osoby, právnické osoby a stát. V této chvíli musíme odhlédnout od praktického zjištění jednotlivých rozvah a výsledovek a v této části se zaměříme spíše na celkový výsledek, který nám konsolidace zobrazí, tedy konsolidovanou rozvahu a výsledovku.

Jak už bylo řečeno, konsolidace je proces, při kterém se díváme na několik subjektů tak, jako by existoval pouze jeden. Z ekonomického a účetního pohledu je tak vnímán jenom jeden vymezený subjekt, který jediný má vztah se svým okolím. Takže vždy budeme oddělovat vnitřek ekonomiky, tedy vzájemné vztahy mezi jednotlivými subjekty a vztahy mezi konsolidovanou ekonomikou a zahraničními subjekty.

5.1. Definice nákladů

Nákladem je v tomto pojetí myšleno vynaložení prostředků pro získání určitého zboží a služby, jehož ocenění užití sníží hodnotu limitně k nule. V tomto pojetí je však důležité oddělit náklady a výdaje běžné spotřeby a výdaje/náklady investiční povahy. Pro oddělení obou těchto částí je použito prosté účetní rozdělení, tedy doba použitelnosti v délce jednoho roku. Pokud tedy má věc použitelnost delší než jeden rok, jedná se o investici, je-li použitelnost kratší, jde o běžný náklad.

Z hlediska účetního pojetí se náklad projeví v hospodářském výsledku okamžitě ve chvíli spotřeby, v případě investičního nákladu položka ovlivňuje hospodářský výsledek v průběhu doby (let) použitelnosti.

Pokud si jako příklad uvedeme automobil, tak v případě, kdy si automobil koupí rodina za účelem přepravy, bude používat automobil déle než jeden rok, tedy musí se jednat o investici. Pokud by automobil koupila společnost, která ho použije pouze k rozbití při natáčení, jedná se v tomto případě o náklad (výdaj).

V případě pořízení investice jsou proto důležité vždy dva atributy, tedy celková cena a předpokládaná doba použitelnosti. Účetní teorie hovoří ještě o zbytkové hodnotě, tedy hodnotě investice k době, kdy se bude vyřazovat. V našem pojetí je od této veličiny odhlédnuto a odpisování by mělo být prováděno do nulové hodnoty, což ve většině případů v praxi také bývá.

Každá ekonomická jednotka tedy při výdeji prostředků musí vždy určit, zdali se jedná o náklad, nebo investici, a v případě investice odhadnout její ekonomickou použitelnost. U právnických osob bude použito účetnictví. V případě fyzických osob se ale musíme spoléhat na odhady statistického úřadu.

Je potřeba říci, že u fyzických osob můžeme použít rovnítko náklady = konečná spotřeba. Konečná spotřeba je následně v konsolidovaných výkazech hlavní složkou nákladů ekonomiky. Ještě je otázka, jestli existuje konečná spotřeba v rámci právnických osob a státu. Může existovat, a to pouze na úrovni režijních nákladů hmotné povahy. Veškeré další náklady jsou jen vstupem do výrobního cyklu, a nejedná se tedy v první fázi o náklad, ale pořízení nějaké formy zásoby. Také je potřeba zdůraznit skutečnost, že velká část režijních nákladů je ve formě mezd a ty jsou následně vyloučeny.

Po všech konsolidačních úpravách se dostaneme tedy k tomu, že největší částkou nákladů ekonomiky je konečná spotřeba fyzických osob. Většina ostatních nákladů je totiž v průběhu konsolidace vyloučena.

5.2. Definice výnosů

Výnosy jsou veškeré přírůstky majetku ekonomických subjektů. Z tohoto důvodu je výnosem prakticky každý příjem z externích zdrojů. I zde platí základní účetní pravidlo, že výnos je evidován pouze ve chvíli, kdy je jistotný. Výnosem je tedy pro fyzické osoby především hodnota vyplacených mezd a také zcela jistě dávky sociální podpory ze strany státu. Dále již v menší míře je zdrojem příjmů využití majetku, tedy výnosy z pronájmu, dividend, úroků apod.

V případě právnických osob a státu jsou použitelným zdrojem informace z účetní závěrky. Pokud se na výnosy fyzických osob zaměříme, jedná se v převážné většině případů o výnosy, které jsou uvnitř ekonomiky, a budou tedy vyloučeny v rámci konsolidace. Z tohoto důvodu nemají tyto příjmy žádný dopad na konsolidovanou ekonomiku. Zůstávat po konsolidaci budou pouze výnosy z mezd od zahraničních společností a využití majetku směrem k zahraničním společnostem, v neposlední řadě též prodej, který byl použit na konečnou spotřebu.

Důležitým výnosem může být také hodnota agrárních výnosů, tedy využití půdy a zapojení nerostného bohatství do výrobního cyklu.

5.3. Postup konsolidace

Dostáváme se nyní ke zkonsolidování jednotlivých položek všech ekonomických subjektů. Zjednodušeně se jedná o sečtení rozvah a výsledovek všech subjektů v ekonomice a vyloučení vzájemných vazeb. Výsledkem bude tedy součet veškerého majetku fyzických a právnických osob a státu a nákladů a výnosů za účetní období. Druhým krokem je vyloučení vzájemných vazeb uvnitř ekonomiky.

5.3.1. Sloučení rozvah a výsledovek

Pokud provedeme součet položek rozvahy, dospějeme zákonitě k celkové hodnotě majetku ekonomiky. Je potřeba si uvědomit, že subjekty v ekonomice drží rozličné druhy aktiv a my je musíme kategorizovat (viz kap. 1.1.) do určitých skupin. Následně se dostaneme i k tomu, jaké jsou hlavní položky dluhů. Ještě si musíme také uvědomit, že vyloučení vzájemných vazeb nastává i v položkách pohledávek a závazků. Pokud tedy má fyzická osoba veden účet u české banky, položka stavu na běžném účtu bude vyloučena s položkou závazku vůči této fyzické osobě. Stejně tak položka zásob, která prochází různými výrobními cykly v průběhu výroby, jsou vyloučena hodnota zisku, který je generován na úrovních před konečnou spotřebou, stejně jako v případě konsolidace dle IFRS. Z tohoto titulu budou evidovány v rozvaze jenom pohledávky za zahraničními subjekty a následně závazky také pouze k zahraničním subjektům. Bylo by velice zajímavé studovat hodnoty rozvahy v průběhu finanční krize v průběhu let 2008 a 2009. Také pokud stát eviduje státní dluh, který je financován státními dluhopisy v držení tuzemských fyzických osob, budou tyto vzájemné pohledávky a závazky opět vyloučeny.

Ve výsledkových účtech budou evidovány u fyzických osob výnosy, převážně ve formě mezd a platů, ty budou při vylučování vzájemných vazeb zrušeny a výnosem v konsolidovaném pojetí je pouze hodnota realizována do zahraničí. Položkou, která ale bude zcela jistě zůstávat evidována v nákladech a bude největší položkou, bude spotřeba, a to spotřeba konečná.

Z toho naprosto jasně vyplývá, že největší položkou, která rozhoduje o úspěšnosti ekonomiky, je rozdíl výnosů z prodeje do zahraničí minus náklady na použití majetku ze zahraničí. Toto saldo lze podřadit a aproximovat jako hodnotu salda zahraničního obchodu. Tato položka je totiž nejdůležitější v tvorbě hospodářského výsledku ekonomiky, a má tedy největší dopad na hospodářský výsledek. Zásadní vliv na výnosy má také hodnota nerostného bohatství, které vstupuje do výrobního cyklu.

Pokud tedy provedeme sloučení rozvah a výsledovek, zobrazí se nám pohled na celou ekonomiku.

5.3.2. Vyloučení vzájemných vazeb

Vyloučení vzájemných vztahů je prováděno mezi jednotlivými subjekty ekonomiky, a to jak v oblasti výsledkových účtů, tak i v oblasti účtů nákladových. Jedná se o podvojně vylučování vzájemných vztahů.

5.3.3. Struktura výsledovky po konsolidaci

1. Provozní výsledek

1.1.	Prodej zboží		Privátní sektor	firmy	stát	celkem
	1.1.1.	Výnosy z prodeje zboží				
	1.1.2.	Náklady na prodej zboží				
	Celkem prodej zboží					
1.2.	Prodej vlastních výrobků					
	1.2.1.	Výnosy z prodaných výrobků				
	1.2.2.	Náklady na prodané výrobky				
	Celkem prodej vlastních výrobků					
1.3.	Prodej služeb					
	1.3.1.	Výnosy z prodaných služeb				
	1.3.2.	Náklady na prodané služby				
	Celkem prodej služeb					
1.4.	Využití hmotného majetku					
	1.4.1.	Výnosy z využití nemovitého majetku				
	1.4.2.	Výnosy z využití hmotného majetku				
	1.4.3.	Výnosy z využití finančního majetku				
	Celkem využití majetku					
Celkem provozní výsledek						

2. Spotřeba

2.1.	Spotřeba financování spotřeby					
	2.1.1.	Výnosy z přímých daní				
	2.1.2.	Výnosy z nepřímých daní				
	2.1.3.	Spotřeba movitých věcí				
	2.1.4.	Spotřeba služeb				
	2.1.5.	Mandatorní výdaje				
	2.1.6.	Nemandatorní výdaje				
	Celkem spotřeba financování spotřeby					
Celkem spotřeba						

3. Finanční výsledek

3.1.	Úroky					
	3.1.1.	Výnosy z úroků				
	3.1.2.	Náklady na úroky				
	Celkem úroky					
3.2.	Ostatní finanční výsledek					
	3.2.1.	Ostatní finanční výnosy				
	3.2.2.	Ostatní finanční náklady				
	Celkem ostatní finanční výsledek					
Celkem finanční výsledek						

4. Mimořádný výsledek

4.1.	Mimořádný výsledek					
	4.1.1.	Mimořádné výnosy				
	4.1.2.	Mimořádné náklady				
	Celkem mimořádný výsledek					
Hospodářský výsledek celkem						

1. Provozní výsledek

Jedná se v podstatě o konsolidovaný hospodářský výsledek z hlavní výdělečné činnosti. Částka konsolidovaného hospodářského výsledku představuje hlavní příjem ekonomiky. Tento provozní hospodářský výsledek je rozdělen na:

1.1. Prodej zboží

Jedná se o prodej v nezměněném stavu. Tento typ výnosu se zřejmě bude objevovat pouze v případě podnikatelských subjektů. Stát ani fyzické osoby prodej zboží mít nebudou nebo tyto hodnoty budou evidovány v zanedbatelné míře. Pro zjištění součtu těchto hodnot by bylo možno použít hodnoty konsolidovaných výsledků přes celou ekonomiku. Složitější ale bude vyloučení vzájemných vazeb.

1.2. Prodej vlastních výrobků

Jedná se o prodej produktů, které v průběhu výroby změnilu svou podobu. Pro tuto skupinu platí to stejné jako pro prodej zboží. Opět zřejmě nejvýznamnější budou výnosy a náklady v rámci podnikatelských subjektů. Hodnoty bude i zde možné zjistit z konsolidovaných hodnot výkazů zisků a ztrát. Složitější opět bude vyloučení vzájemných vazeb. Je třeba si ale uvědomit, že v hodnotě nákladů budou evidovány hodnoty předmětů, které byly nakoupeny ze zahraničí, resp. od subjektů mimo ekonomiku. Naopak součástí výnosů budou pouze výnosy realizované v rámci konečné spotřeby nebo dodávky do zahraničí. Všechny ostatní položky by měly být vyloučeny v rámci vyloučení vzájemných vazeb.

1.3. Prodej služeb

V této položce jsou evidovány všechny výnosy, které jsou nehmotné povahy. Součástí těchto položek výnosů jsou také mzdy, které jsou v tomto pojetí chápány jako výnosy ze služeb. Tyto částky je možné zjistit z hodnot konsolidovaných výsledků všech ekonomických subjektů a hodnotu mezd lze získat z evidence správy sociálního zabezpečení. Z pohledu fyzických osob budou zůstatvat pouze výnosy z mezd od zahraničních subjektů. Opět bude zřejmě problém vyloučit vzájemné vazby.

1.4. Využití majetku

Součástí těchto položek jsou výnosy z titulu vlastnictví, tedy není nutno vyvíjet činnost, pro tyto výnosy je důležité vlastnictví. Ideálním případem je mít v ekonomice 100% hodnoty výnosů na základě využití majetku. V tomto případě se jedná o výnosy z pronájmu movitého a nemovitého majetku, výnosy z licencí, patentů apod. V rámci ekonomiky budou tyto hodnoty převážně vyloučeny, budou zůstatvat pouze využití majetku směrem do zahraničí.

2. Spotřeba

2.1. Spotřeba a financování spotřeby

V tomto modelu se předpokládá, že stát je tady především pro zajišťování kolektivní spotřeby. Z tohoto důvodu jsou veškeré příjmy z daní i výdaje na dotace, mandatorní výdaje, sociální dávky, financování školství a dalších veřejných statků. Je však potřeba si uvědomit, že opět většina těchto titulů bude v rámci konsolidace vyloučena. Pokud je tedy evidován u někoho náklad z titulu daní a výnos, budou opět započteny, takže na celkovou ekonomiku nebudou mít vliv.

V této položce bude tedy největší součástí spotřeba obyvatelstva. Hodnoty položek spotřeby je možno zjistit na CSU.

3. Finanční výsledek

V této položce by měly být uvedeny veškeré výnosy a náklady z titulu finančních operací. Součástí budou tedy výnosy z titulu úroků z vkladů, výnosy z dividend a podílů a ostatní finanční výnosy. Výnosy z titulu dividend jsou ostatními finančními výnosy.

3.1. Úroky

Součástí této skupiny nákladů a výnosů jsou výnosy z titulu půjček finančních prostředků směrem do zahraničí (v rámci tuzemska jsou tyto výnosy vyloučeny). V této položce se objevují veškeré úroky, tedy úroky z titulu půjček na pořízení dlouhodobého majetku, např. náklady na úroky z hypoték. Součástí jsou i úrokové náklady z titulu financování vládního dluhu.

3.2. Ostatní finanční výnosy

V této části se objeví výnosy z titulu dividend, výnosy ze změny kursu apod. Opět jsou součástí pouze výnosy z titulu dividend směrem do zahraničí.

4. *Mimořádný výsledek*

Položka by měla obsahovat pouze výnosy naprosto mimořádného charakteru, např. náklady na sanaci živelních pohrom apod.

6. Struktura rozvahy

Struktura konsolidované rozvahy rozhoduje o okamžitém stavu ekonomiky jako takové. Z tohoto výkazu bude vidět, zdali je ekonomika příliš zadlužená, jestli má schopnost udržet se do dalších období. V rámci vykazování v celkové ekonomice je struktura rozvahy pozměněna, přičemž struktura je vedena od likvidních aktiv až do hodnot nejméně likvidních. Je ještě potřeba říci, že většina položek bude v procesu konsolidace vyloučena. Navrhujeme tedy následující strukturu rozvahy:

1. Likvidita

		Stát	Firmy	Fyzické osoby
1.1.	Vklady u bank	Banka		
1.2.	Zůstatky hotovosti	Hotovost		
1.3.	Ostatní finanční majetek	Ostatní		
Celkem likvidita		o	o	o

2. Pracovní kapitál

2.1. Investice a financování v pracovním kapitálu

2.1.1.	Provozní investice	2.1.1.1	Provozní investice			
2.1.2.	Provozní financování					
		2.1.2.1.	Provozní a invest. úvěry			
		2.1.2.2.	Vlastní kapitál			
		2.1.2.3.	Půjčky společníků			
		2.1.2.4.	Hospodářský výsledek	Náklady	Náklady	Náklady
				Výnosy	Výnosy	Výnosy
				HV	HV	HV
2.1.3.	Převod financování neprovozních investic					
Celkem investice a financování v pracovním kapitálu						

2.2. Oběžná aktiva

2.2.1.	Zásoby	2.2.1.1.	Materiál			
		2.2.1.2.	Nedokončená výroba			
		2.2.1.3.	Výrobky			
		2.2.1.4.	Zboží			
2.2.2.	Pohledávky	2.2.2.1.	Pohledávky z obch. styku			
		2.2.2.2.	Pohledávky ostatní			
		2.2.2.3.	Pohledávky za státem			
		2.2.2.4.	Klasifikované pohledávky			
2.2.3.	Přechodné účty	2.2.3.1.	Náklady příštích období			
		2.2.3.2.	Zálohy			
Celkem oběžná aktiva						

2.3. Závazky

2.3.1.	Závazky	2.3.1.1.	Závazky z obch. styku			
			Závazky vůči státu			
		2.3.1.3.	Závazky ostatní			
2.3.2.	Přechodné účty	2.3.2.1.	Výnosy příštích období			
		2.3.2.2.	Přijaté zálohy			
Celkem závazky				o	o	o

Celkem pracovní kapitál	o	o	o
--------------------------------	----------	----------	----------

3. Investiční činnost

3.1. Investice

3.1.1.	Majetkové investice	3.1.1.1.	Majoritní podíl. investice			
		3.1.1.2.	Přidružené podíl. investice			
		3.1.1.3.	Ostatní podílové investice			
3.1.2.	Půjčky	3.1.2.1.	Půjčky dceřiným spol.			
		3.1.2.2.	Termínované vklady			
		3.1.2.3.	Ostatní půjčky			
3.1.3.	Výplaty společníkům					

Celkem investice

3.2. Financování investic

3.2.1.	Cizí zdroje	3.2.1.1.	Investiční bankovní úvěry			
		3.2.1.2.	Ostatní půjčky			
3.2.2.	Vlastní zdroje	3.2.2.1.	Převod vlastního kapitálu			

Celkem financování investic

Celkem investiční činnost

1. *Likvidita*

Jedná se o nejlídnější položku aktiv, resp. její směna je možná okamžitě nebo ve velmi krátké době. Součástí této položky jsou nejvíce vklady u bank. Z hlediska konsolidovaného pojetí je položka v podstatě pohledávkou za bankami. Z tohoto důvodu v případě vyloučení vzájemných vazeb zůstanou pouze položky vkladů u bank, které jsou vlastněné ze zahraničí. Ostatní položky budou vyloučeny. Pokud má tedy fyzická osoba vklady u banky, která je ryze v českém vlastnictví (např. ČNB), bude tato položka vyloučena s položkou závazku banky vůči této osobě.

Druhou významnou součástí je částka hotovosti. Tato hodnota je vyloučena s částkou, kterou eviduje ve svých závazcích ČNB. Hotovost by měla být tedy vyloučena celá a vyloučen i celý závazek ČNB, resp. bude evidován jen závazek z titulu vydané hotovosti ve vlastnictví zahraničních osob. Naopak hotovost bude evidována jen v zahraniční měně. Hodnoty pro vstup do konsolidace by bylo možné zjistit z údajů bankovního dohledu. Součástí této položky jsou také rychle likvidní vlastnictví ostatních finančních instrumentů. Výsledkem by mělo být opět pouze vlastnictví zahraničních finančních instrumentů.

2. *Pracovní kapitál a provozní financování*

Vývoj v těchto položkách významným způsobem ovlivňuje stav ekonomiky. Jejich součástí je hlavní ekonomická činnost, na které se nejvyšší měrou podílí firmy. Stát v této oblasti působí pouze jako přerozdělovač prostředků, tedy především dochází k vyloučení těchto hodnot z hlediska konsolidace.

2.1. Provozní investice a provozní financování

V těchto položkách by mělo být vykázáno veškeré vlastnictví dlouhodobého majetku, který je používán k vytváření hodnot. Pozor, zde je rozdíl oproti klasickému vykazování v dnešní podobě rozvahy. V tomto případě musí být firmou rozhodnuto, zdali se jedná o provozní majetek, je použit na hlavní výdělečnou činnost, případně snižování nákladů. Do této položky budou zcela jistě patřit i vlastnictví nemovitostí fyzických osob pro bydlení. Platí však, že se v tomto případě nejedná o náklad, ale předmět zvyšující efektivitu, tedy investici s dobou použitelnosti delší než jeden rok. Úkolem státu je z tohoto pohledu usměrňovat fyzické osoby k nákupu efektivních investic oproti přímé spotřebě, která je v konsolidovaném pojetí nákladem ekonomiky. Hlavním úkolem investice je následné zvýšení hospodářského výsledku subjektu. Na tyto investice má smysl úvěr, který svou vlastností finanční páky může zvýšit celkový hospodářský výsledek ekonomiky. Součástí budou opět pouze úvěry s vyloučením vzájemných vazeb, tedy v konečném důsledku budou v této části evidovány jen úvěry do zahraničí nebo úvěry z bank se zahraniční majetkovou účastí.

Dále je součástí také hodnota zásob, a to výrobní povahy, ale i zásoby zboží v nezměněném stavu. Pokud budeme postupovat v přímé souvislosti s logikou konsolidace ekonomiky, ocenění by mělo probíhat pouze v hodnotách naběhnutých nákladů kromě mzdových (ty jsou vyloučeny v rámci konsolidace), tedy především nákupy ze zahraničí. Výnosem ekonomiky je v tomto případě jen hodnota prodeje do zahraničí, případně prodeje pro konečnou spotřebu. Z toho tedy plyne, že budou vznikat významné výnosy, které budou ale negovány hodnotou spotřeby. Součástí jsou

běžné obchodní pohledávky a závazky a také pohledávky a závazky vůči státu. Tyto pohledávky a závazky však opět budou v rámci konsolidace vyloučeny.

Součástí je i částka hospodářského výsledku, která v provozní části odpovídá za financování provozního kapitálu. V této části se tedy objevuje celá část vlastního kapitálu společnosti a také celkový hospodářský výsledek. Tato položka ale může v určité chvíli financovat hodnotu investic, které jsou další částí rozvahy. Je proto nutno převést část, která financuje i investice, z nichž plynou výnosy ve formě využití majetku.

3. *Investiční činnost*

Součástí těchto položek jsou investice, které přinášejí výnosy ve formě využití majetku. Z tohoto důvodu je položka významná z hlediska ukládání prostředků. Osoba, jak právnická, tak fyzická, se může rozhodnout, zdali uloží své prostředky ve formě vkladů do bank, případně je možné nakoupit investici, která bude v budoucnu nést finanční prostředky bez vazby na fyzickou práci. To je nejjednodušší forma výnosů ekonomiky. Úkolem státu je z tohoto pohledu vždy motivace k investicím, resp. motivace ke snížení spotřeby, která je klasickou nákladovou položkou. I na tyto investice je možné získat úvěr a toto financování může být efektivní. Rozdíly si můžeme ukázat na následujícím příkladu. Pokud si fyzická osoba zakoupí byt k vlastnímu bydlení, měla by tato položka být součástí provozních investic. Jestliže si fyzická osoba koupí byt, který je pro získání nájemného, tedy využití majetku, měla by být tato položka součástí investiční činnosti.

7. Státní zásahy do ekonomiky

Obecně jsou zásahy státu vždy nejméně efektivní a stát by z tohoto pohledu měl zajišťovat co nejméně služeb. Druhým důvodem je skutečnost, že zásahy státu ve valné většině případů ovlivňují pouze spotřebu. Jak víme, z hlediska konsolidovaného pohledu na ekonomiku je spotřeba nejvýznamnější nákladovou položkou.

7.1. Mandatorní výdaje

Mandatorními výdaji rozumíme veškeré výdaje, které jsou pravidelného charakteru, nezávislé na činnosti vyplacené fyzické osoby. Z hlediska konsolidovaného pohledu se jedná o výplaty penzí, sociálních dávek apod. Tento státní výdaj se však vždy projeví a dopadne na celkovou spotřebu, tedy bez ohledu na to, zda se jedná o tuzemské, nebo zahraniční výrobky. Jestliže tedy budeme předpokládat, že tyto mandatorní výdaje najdou odraz ve 100 % ve spotřebě, z hlediska celkového konsolidovaného pohledu může jít o ztrátovou činnost státu. Pokud by byly tyto výdaje spotřebovány pouze na nákupy výrobků vyráběných tuzemskými společnostmi, byl by celkový efekt na ekonomiku neutrální. Je-li však spotřeba i zahraničních výrobků, jedná se o ztrátovou činnost.

Z tohoto pohledu musíme říct, že systém mandatorních výdajů je v této době nepoužitelný a vede vždy ke ztrátě konsolidované ekonomiky.

7.2. Výdaje na veřejné statky

Tyto výdaje jsou opět součástí spotřeby. Spotřebou jsou však pouze spotřebované předměty, případně služby, ze zahraničí. Mzdy a platy budou v tomto případě v rámci vylučování vzájemných vztahů vyňaty. Z tohoto titulu by mělo být financování veřejných statků neutrální. Opět by se měl stát snažit o co nejmenší vliv v této oblasti.

7.3. Příjmy z titulu daní

Příjmy z titulu daní by měly v tomto pohledu sloužit pouze pro financování spotřeby veřejných statků a mandatorních výdajů. Jak jsem vysvětlil již v předcházející části, měly by daně ovlivňovat stát co nejméně. Po konsolidaci budou tyto daně vyloučeny a součástí položky příjmu z daní budou opět pouze příjmy ze zdanění zahraničních subjektů. Jaká daň v tomto směru je nejlepší? V podstatě rozeznáváme dva typy zdanění:

7.3.1. Zdanění příjmu

Jedná se o daň, která je kalkulována jako určité procento z vytvořeného hospodářského výsledku. Zdanění tak probíhá na základě tzv. samovyměření, resp. každý si vypočte daňovou povinnost sám a na základě tohoto výpočtu je daň odvedena. V každém případě tato daň ovlivňuje následně rozhodování o dodatečných investicích, resp. každý ze svého hospodářského výsledku odloupne určitou část, kterou poté nemůže použít na investice, případně rozvoj. Tedy tyto disponibilní prostředky mohly být investovány do dalšího rozvoje. Tzn. tento typ zdanění pouze ovlivní disponibilní příjem a prostředky namísto soukromého sektoru investuje stát. Takže hodnota zdanění se projeví především v hodnotě spotřeby bez dalšího efektu, protože stát, jak jsme popsali výše, je nejméně efektivní. Mezi tyto daně patří jakékoliv daň z příjmu, částky sociálního a zdravotního pojištění.

7.3.2. Zdanění spotřeby

Zdanění spotřeby je druhým způsobem zdanění. Při tom dochází ke zdanění až ve chvíli spotřeby, resp. toto zdanění ovlivňuje přímo spotřebu, tedy z hlediska makroekonomických zákonitostí snižuje spotřebu, a ovlivňuje tím přímo náklady ekonomiky jako takové. Z tohoto důvodu má tento typ zdanění ozdravné ekonomické účinky. Bohužel je naše ekonomika významným způsobem otevřená a z tohoto důvodu ovlivňuje následně výše zdanění spotřeby konečnou cenu výrobku. To by v extrémním případě vedlo k nákupu zboží ze zahraničí, které by z hlediska spotřeby mělo nižší ceny než konkurenční zboží v ČR. Tato skutečnost by ovšem vedla opět ke zefektivnění procesu výroby, a tím i ke zvýšení efektivity ekonomiky jako celku. Přestože je to způsob nejefektivnějšího zdanění, není možné přesunout veškeré zdanění do oblasti zdanění spotřeby. Dále je potřeba zdůraznit, že tento typ zdanění je jednodušší z hlediska správy tohoto majetku. Do tohoto typu zdanění patří DPH a spotřební daně.

7.3.3. Zdanění majetku

Ještě existuje poslední typ zdanění, a to zdanění vlastnictví majetku. Mezi tyto daně patří daň z nemovitostí, dále daň dědická, darovací a z převodu nemovitostí. Vzhledem k tomu, že se jedná z hlediska celkového příjmu státního rozpočtu o příjem zanedbatelný, měl by přijít návrh na zrušení tohoto zdanění. Tento typ zdanění nemá žádnou ekonomickou logiku, je složité a pracné daň spočítat a příjem z těchto daní se blíží nule.

Je třeba říci, že státní zásahy jsou v podstatě pro konsolidovanou ekonomiku škodlivé a je potřeba je snížit na co nejnižší úroveň. Zásahy v podobě jakéhokoli dotačního titulu významně ovlivňují cenu výrobku, a tím i snižují cenu, a pobízí tak k větší spotřebě. Tento typ státního zásahu ruší tržní mechanismy a podporuje neefektivní výroby. Pokud bychom se prakticky zaměřili na jednotlivá odvětví, příkladem je zemědělství, které bez dotačních titulů není schopné samo o sobě přežít. To je situace, která výslovně odporuje veškerým ekonomickým zákonitostem. Nevhodné jsou i státní zásahy ve formě mandatorních výdajů. Tyto výdaje se bohužel projeví v podstatě pouze ve spotřebě, která je nejvyšším nákladem ekonomiky. Bohužel se těchto mandatorních výdajů nelze zbavit a v současné době jsou nutné. Stát by měl však tyto výdaje omezovat a pokusit se formu těchto subvencí nahradit jiným způsobem. Nejvhodnější pro tento typ subvencí je snižování daňové zátěže fyzických osob. Ty totiž následně rozhodnou, jakým způsobem ušetřené daňové prostředky použijí. Jedinou efektivní formou zdanění je zdanění spotřeby, která významným způsobem ovlivňuje úroveň nákladů konsolidovaného celku.

8. Horizontální rovnováha

Po konsolidaci a vyloučení vzájemných vazeb dospějeme k jednomu výkazu zisků a ztrát a k jedné rozvaze za konsolidovanou ekonomiku. Poté jsou tyto výkazy interpretovatelné, stejně jako při jiné analýze výkazů společností. Lze následně hovořit o rentabilitě, likviditě aktivitě apod.. Jejich rozdělení je uvedeno v úvodní kapitole. Pokud by se podařilo dát dohromady takovéto konsolidované výkazy, můžeme odhadovat celkový hospodářský výsledek ekonomiky a změnu vlastního kapitálu.

Hodnota vlastního kapitálu ukazuje celkovou hodnotu bohatství společnosti. To je totiž základní ukazatel hospodaření ekonomiky jako takové. Zvýšení konsolidované hodnoty vlastního kapitálu je přesně odrazem zvýšení bohatství společnosti. Největší položkou konsolidovaného vlastního kapitálu je konsolidovaný hospodářský výsledek. Výše jsme popsali nejdůležitější složky tohoto hospodářského výsledku, kterým je bezesporu saldo dovozu a vývozu do ostatních zemí. Pokud bychom se zaměřili na konsolidovaný výkaz zisků a ztrát, hlavním zdrojem provozního hospodářského výsledku je rozdíl dovozu a vývozu a prodeje na konečnou spotřebu. Základním nositelem hospodářského výsledku v konsolidovaném výsledku je tedy kladný rozdíl mezi dovozem a vývozem. Na tomto místě je třeba upozornit, že součástí dovozu v konsolidované ekonomice není pořízení dlouhodobého majetku.

Tvorbu hospodářského výsledku lze tedy naznačit:

$$HV = \text{SaldoZO} + VKS - S + I - \text{úroky} + OV - ON - \text{odpisy}$$

<i>SaldoZO</i>	Rozdíl mezi dovozem a vývozem. Je potřeba upozornit, že součástí tohoto údaje jsou i hodnoty investic, které jsou pořízeny ze zahraničí.
<i>VKS</i>	Výroba na konečnou tuzemskou spotřebu. Jedná se tedy o výrobu, která je v tuzemsku spotřebována. Tento údaj lze nahradit rozdílem celkové konečné výroby, která nevstupuje do dalšího výrobního cyklu – vývoz. Tuto částku je možné zjistit pouze na statistickém úřadě.
<i>S</i>	Konečná spotřeba v tuzemsku. Součástí celkové spotřeby jsou však i výdaje na investice. Z tohoto důvodu je nutno následně hodnotu investic přičíst.
<i>I</i>	Investice, tedy pořízení dlouhodobého majetku. Rozdíl mezi klasickou spotřebou a investicí jsme popsali výše.
<i>Úroky</i>	Úrokové náklady, které jsou placeny v ekonomice. Zde se opět jedná o konsolidované úroky.
<i>OV</i>	Ostatní výnosy, které jsou realizovány v rámci ekonomiky. Jedná se především o dobytí nerostného bohatství, ale i agrární výnosy. Jejich výše je závislá na zemi, v níž je ekonomika konsolidována.
<i>ON</i>	Ostatní náklady jinde neuvedené. Do této položky jsou zahrnuty hodnoty ostatních nákladů po konsolidaci. Dle mého názoru bude tato částka nízká, a proto ji můžeme v této fázi eliminovat.

Odpisy Jedná se o celkovou částku odpisů, tedy náklady, které jsou poměrně rozpouštěny v souvislosti s držbou investice.

Takto bychom mohli výpočtově dojít k základním poučkám tvorby hospodářského výsledku. Předpokládáme, že ostatní položky na HV nebudou mít tak významný vliv. Ještě provedeme drobnou úpravu vzorce a dostaneme následující:

K výpočtu by měly být použity hodnoty, které jsou v současné době známé a měřitelné. Proto dále budeme používat pojem HDP.

HDP jako měřitelná položka je dle Wikipedie definován takto:

„Hrubý domácí produkt (HDP, v mezinárodních pramenech GDP z anglického Gross Domestic Product) je celková peněžní hodnota statků a služeb vytvořená za dané období na určitém území. Tento ukazatel se používá v makroekonomii pro určování výkonnosti ekonomiky států. Časovým obdobím bývá obvykle rok. V mezinárodních srovnáních se také používá HDP na obyvatele (HDP na hlavu).“

Jedná se tedy o celkovou hodnotu vyrobených statků a služeb na určitém území. Tento údaj ovšem není našim potřebným výnosem, protože zahrnuje vzájemné vazby. Z našeho pohledu však potřebujeme pro konsolidaci pouze údaj o výrobě, která byla použita na konečnou spotřebu a dále použita na vývoz a investice. Potřebujeme proto údaje o vzájemných vazbách v ekonomice. Vzorec tak lze přepsat:

$$HV = HDP - Vzv - Dovozy + I - S - úroky + (OV - ON) - odpisy$$

HDP Hrubý domácí produkt, tedy veškerá výroba zboží a služeb na určitém území.

Vzv Výše vylučovaných vzájemných vazeb v průběhu procesu vyloučení vzájemných vazeb.

Další zkratky jsou vysvětleny už v předcházející vzorcové části. Dle našeho názoru jsou jednotlivé položky nejvýznamnější pro tvorbu hospodářského výsledku, a proto by měly mít zásadní důležitost pro ovlivňování ekonomiky jako takové. Úkolem státu je následně pozitivně ovlivňovat jednotlivé složky tak, aby výsledkem bylo zvýšení HV.

8.1. Státní zásahy

Jak jsme uvedli výše, státní zásahy jsou v zásadě neefektivní a stát by se měl pro zvýšení blahobytu národa zaměřit na maximalizaci hospodářského výsledku ovlivňováním výše uvedených kritérií. Pro efektivní fungování státu však není vůbec rozhodující hodnota HDP. HDP totiž o celkovém výsledku nerozhoduje, protože ve většině případů se projeví ve vzájemných vazbách. Pro ekonomiku jako celek je zásadní, aby se HDP projevil hlavně v hodnotách vývozu. Jen tak může dojít ke zvýšení HV a zvýšení bohatství ekonomiky. Zcela jistě se však může projevit i v hodnotě konečné spotřeby. Tedy pokud by v zásadě došlo ke zvýšení HDP (což se považuje vždy za pozitivní), o nižší hodnotu by došlo ke zvýšení spotřeby a je dost možné, že celkový hospodářský výsledek poklesne, a dojde tak ke snížení bohatství. Proto je dle mého názoru HDP jako měřicí ukazatel vzrůstu ekonomiky obzvlášť nevhodný.

Z toho důvodu by měl stát dbát především na kladné saldo zahraničního obchodu. Pokud dochází ke zvýšení salda, vždy to má pozitivní vliv na ekonomiku a na hospodářský výsledek.

Další snahou by mělo být tzv. zefektivnění spotřeby. Konečná spotřeba má totiž vždy negativní vliv na HV. Pokud tedy dojde ke zvýšení konečné spotřeby, dochází ke snížení HV. Jestliže by tato konečná spotřeba byla pouze z výrobků a služeb, které jsou vyrobené v tuzemsku, jedná se o nulový dopad do HV. Při zvýšení spotřeby však tato vazba být zajištěna nemusí, resp. zvýšení tuzemské spotřeby může zahrnovat jak výrobky a služby vyrobené v tuzemsku, tak i dovezené. Tuto skutečnost stát není schopen ovlivnit.

Státní zásahy by také měly motivovat lidi k tomu, aby odkládali svou spotřebu ve prospěch spoření a případné další tvorby investic. Pořízení investice je totiž vždy lepší než konečná spotřeba. Definice investic je uvedena výše.

Dalším státním zásahem je výrazná podpora vývozu ze strany vládních činitelů. Tedy hlavním směrem fungování by v tomto směru měla být podpora tuzemských firem a otevírání dveří na zahraniční trhy. Bohužel tato činnost je dlouhodobě nevyvíjena, a nenapomáhá tak ke zvýšení hospodářského výsledku ekonomiky.

Z toho je zřejmé, že spotřeba v žádném případě není motorem ekonomiky. Rozhoduje skutečně o výrobě, ale zcela jistě nerozhoduje o bohatství společnosti a hospodářském výsledku.

9. Vertikální rovnováha

V celé předcházející části textu jsme hovořili pouze o tzv. horizontální rovnováze, tedy rovnováze na základě konsolidovaných dat po vyloučení vzájemných vazeb. Tyto konsolidované výkazy následně rozhodují o změnách v ekonomice jako celku, tedy o zvýšení nebo snížení bohatství. Konsolidované výkazy hovoří o celé ekonomice. Čísla jsou důležitá pro vymezení ekonomiky vůči vnějšímu prostředí. Zjištěný HV je základní podmínkou pro zvýšení bohatství.

V rámci ekonomiky je však nutná i vertikální rovnováha, tedy ziskovost všech vybraných segmentů. Vyjdeme-li z procesu konsolidace, je potřeba sečíst jednotlivé rozvahy a výsledovky. Následně je nutné vyloučit vzájemné vazby. Pokud bychom však provedli ještě předtím segmentaci dle požadovaného atributu, je možné definovat skupiny v ekonomice, u kterých požadujeme rovnováhu. Rozdělení může být několik způsobů, můžeme provést rozdělení sečtených čísel dle příjmu, odvětví, regionu apod. Segment v konsolidovaném pojetí je vyčleněná část ekonomiky, která je konsolidována samostatně a je vykazována očištěná o vzájemné vazby.

Pokud by bylo zvoleno rozdělení dle příjmu, je nutné pro vykazování vylučovat vzájemné vazby v rámci segmentu. Konsolidovaná čísla jsou tedy vykazována za každý segment samostatně. V tomto pohledu lze následně definovat sociální spravedlnost. Tedy zájmem státu je, aby každý segment vykazoval kladný hospodářský výsledek. V některých případech však tato skutečnost nepřipadá v úvahu. Úkolem státu je následně vytvořit takový systém, který zajistí kladné hospodářské výsledky každému segmentu.

V každém případě musí stát především určit požadované segmenty, tedy části rozdělené ekonomiky, které jsou jako jednotlivé součásti ekonomiky a od nichž požadujeme, aby byly v rovnováze. To znamená především, že daný segment vykazuje kladný hospodářský výsledek.

9.1. Upravený postup konsolidace

- Vymezení segmentů
 - Musí být určeno, podle jakých kritérií bude ekonomika tříděna. Pro současný stav ekonomiky navrhujeme rozdělení dle příjmu, dle geografického určení, dle odvětví. Je možné navrhnout další třídící kritéria podle požadavků. Tyto atributy by v první řadě měla ekonomika řešit.
- Konsolidace segmentů
 - V první fázi je potřeba zkonsolidovat jednotlivé segmenty samy o sobě, tedy sečíst jejich rozvahy a výsledovky a vyloučit vzájemné vazby.

- Analýza výsledků segmentů

- Jsou analyzovány jednotlivé segmenty trhu, zjišťovány hospodářské výsledky a navrhována opatření tak, aby veškeré segmenty vykazovaly kladné hospodářské výsledky, a tím se i zvýšilo bohatství.
- Sečtení jednotlivých segmentů
 - Následně by měly být sečteny jednotlivé rozvahy a výsledovky dle segmentů a vyloučeny vzájemné vazby.
- Analýza hospodářského výsledku
 - Poté následuje důkladná analýza tvorby hospodářského výsledku a jsou prováděna nápravná opatření, aby došlo k jeho zvýšení, a tím i celkovému bohatství.

10. Riziko aktivity

Stabilní stát a jeho ekonomika jsou základním předpokladem k tomu, aby bylo zajištěno další fungování a prosperita. K tomu může stát pomoci, ale musí to být zásahy, které pozitivně ovlivní hospodářský výsledek ekonomiky. To je požadavek základní, je nutné ho zajistit. Pokud budou dlouhodobě realizovány hospodářské výsledky ekonomiky jako celku, může být zajišťován i blahobyt obyvatelstva. Kladný hospodářský výsledek je však nejdůležitější. Dalším úkolem je zajištění vnitřní rovnováhy. Vnitřní rovnováhou je myšlena rovnováha v rámci segmentů. Úlohou státu je hlavně definovat sféry zájmu, tedy provést správným způsobem segmentaci a udržovat stabilitu v segmentu.

Z jakého důvodu je nutné, aby HV vykazoval kladné hodnoty přes ekonomiku jako celek? Ekonomika musí vykazovat kladné konsolidované výsledky. Pokud by to nenastalo, může krátkodobě, po několik let, udržovat ztrátu, ta však musí být financována. Tato skutečnost se následně projeví zvýšením konsolidovaného dluhu, který je součtem dluhů jednotlivých segmentů. Záporný hospodářský výsledek proto ve většině případů vede ke zvýšení zadlužení. To samozřejmě v konečném důsledku přispívá ke zvýšení úrokových nákladů, které významným způsobem ovlivňují HV.

Záporný HV tedy vede ke zvýšení úrokových nákladů, a tím i zvýšení rizika pro investory. Ti následně požadují vyšší míru úročení, takže úrokové náklady se nemění lineárně, ale exponenciálně. Pro zajištění stability je proto zásadní, aby existovala jak horizontální, tak i vertikální stabilita.

11. Riziko likvidity

Kromě rizika dlouhodobě vykazovaných ztrát, které v konečném důsledku může vést až k bankrotu ekonomiky, existuje ještě riziko daleko složitější a nebezpečnější. Jedná se o riziko likvidity, resp. riziko nezaplacení úvěrů.

Je třeba říci, že společnosti nekrachují pouze z důvodu vykazování ztrát, v některých případech může dojít k vyhlášení bankrotu, přestože neexistuje ztráta.

V prvé řadě existují základní pravidla, která lze aplikovat na určitou společnost (firmu), a závěry je možné aplikovat i na celkovou ekonomiku.

Pokud bychom mluvili o formě, kterou jsou získány prostředky, existuje z tohoto pohledu základní rozdělení úvěrů. Jedním typem jsou úvěry z titulu financování záporného hospodářského výsledku. Tento typ úvěru by neměl být v praxi vůbec používán. Jedná se o financování ztrátových činností. Úvěr je možno použít jen výjimečně, a to pouze na krátkou dobu.

Druhým typem je úvěr investiční, resp. na financování fixního majetku. Fixním majetkem je majetek, který zůstává ve společnosti a je používán společností pro zajištění hospodářských výsledků. V tomto případě je myšlena fixním majetkem i stálá potřeba držby určitého majetku. Např. prodejní firma musí držet velkou část zásob, aby mohla kdykoli splnit požadavky zákazníků. To vede občas společnosti k tomu, že se financují na držbu pracovního kapitálu. Z hlediska konsolidované ekonomiky jsou tyto typy úvěrů chápány jako investiční.

Každá taková investice, která je financována úvěrem, musí zajistit financování předmětu, jenž v konečném důsledku zvýší celkový hospodářský výsledek. Tedy vlivem nákupu tohoto předmětu dojde ke snížení úrovně nákladů, resp. zvýšení úrovně výnosů. To má samozřejmě pozitivní vliv na celkový hospodářský výsledek.

Následné splácení tohoto investičního úvěru probíhá z hodnoty odpisů tohoto majetku (položka snižuje celkový hospodářský výsledek) a hodnoty zvýšeného hospodářského výsledku. Tedy hodnota součtu změny hospodářského výsledku z titulu investice a odpisů musí být vždy větší než splátky. To je základní podmínka, která při pořízení jakékoliv investice musí být splněna. Jestliže by splněna nebyla, bylo by pořízení investice zcela jistě neefektivní. Pokud bychom převedli tuto skutečnost do čísel, vypadala by rovnováha následujícím způsobem:

$$\text{Splátka} = HV + \text{odpisy}$$

Pokud bychom splátku nahradili údajem z celé ekonomiky, hledali bychom asi hodnotu celkových úvěrů, která je podělena hodnotou průměrné vážené doby splácení úvěru. Tím bychom mohli zaměnit hodnotu splátky hodnotou podílu celkové hodnoty úvěrů (pouze vůči zahraničním osobám) a průměrné vážené doby splácení.

$$\text{Úvěry} / \text{prům. doba} = HV + \text{odpisy}$$

Odpisy můžeme také nahradit hodnotou podílu celkové hodnoty dlouhodobého majetku a hodnoty průměrné zbytkové doby splatnosti. Následně je tedy možno přepsat vzorec na

Úvěry / prům. doba splácení = HV + IM / zbytková doba životnosti

Jestliže by tedy v tomto případě byly splátky úvěrů vyšší než hodnota HV a odpisů, jednalo by se o neefektivní investici. Pokud by to tak nebylo, dostává se ekonomika do problémů s likviditou, přestože vykazuje kladné hospodářské výsledky.

Tato základní pravidla musí být zachována i v rámci segmentů, jinak by nastala vnitřní nerovnováha, což vždy vede k politické nestabilitě.

12. Základní úlohy státu k zajištění stability

12.1. Snaha o zvýšení produktu ve vazbě na spotřebu

Zvýšení výroby je základní podmínkou pro ekonomickou prosperitu. Je však v ekonomice nutné zajistit skutečnost, aby konečná spotřeba (tedy pouze spotřeba, která je součástí nákladů) nepřevýšila výrobu na konečnou spotřebu. To by totiž znamenalo, že tento rozdíl byl alternován dovozy, což by ve svém důsledku mělo negativní vliv na ekonomiku. Naopak pozitivní vliv by měla skutečnost, kdyby byla spotřeba na konečnou spotřebu nižší než výroba na konečnou spotřebu a vývoz. Tedy vývoz by převýšil. To by mělo opět kladný účinek na hospodářský výsledek. Z toho plyne, že na hospodářský výsledek dopadá především saldo zahraničního obchodu. Úkolem vlád je tak zejména podpora vývozu tuzemského produktu.

12.2. Snaha o spotřebu především domácích produktů

Snaha vlád by měla vést ke spotřebě tuzemských výrobků, tedy pokud už má nastat spotřeba, je žádoucí, aby šlo o spotřebu tuzemských výrobků. To lze dosáhnout pobídkami tuzemských firem formou daňových úlev.

12.3. Zvýšení efektivity spotřeby

Vlády by se měly snažit podporovat zefektivnění výroby tak, aby se snížila hodnota spotřeby (výroba bude efektivnější), jednotková hodnota bude nižší, a tím bude možné spotřebovat za vynaložení stejné částky větší hodnotu.

12.4. Zajištění právního prostředí

Úkolem státu je také zajištění férového trhu, tedy trhu, kde jsou problémy řešeny rychle. K tomu je nutný maximálně stálý právní systém, založený na neměnné ústavě. Všechny obchodní spory by měly být řešeny co nejrychleji.

12.5. Zajištění vertikální rovnováhy

Snahou státu by mělo být především zajištění stability v rámci vymezených segmentů. Každý stát by měl mít stanoveny segmenty, ve kterých bude požadovat zajištění stability. To v tomto případě znamená zajistit kladné hospodářské výsledky a přirozeně dbát na vyrovnanost státního rozpočtu, který je základním předpokladem ekonomické stability. K tomu by měl posloužit daňový systém a systém mandatorních výdajů.

13. Závěr

Závěrem jsem chtěl konstatovat, že v současné době statistický úřad informuje o spoustě dat, dosud se však nikdo nepokusil tato data interpretovat, resp. předkládat je v čitelné podobě. Proto byla napsána tato práce, aby poskytla návod, jak tato data zjistit a předkládat v čitelné podobě. Navíc informace o hospodaření konsolidované společnosti by byly měřitelným údajem pro zjištění úspěšnosti vlády. Tato práce nemá ambice něco měnit, ale má ambici situaci popsat a srozumitelně předložit pro externí uživatele.

Pokud nebudeme znát situaci v čitelné a dostatečně podrobné podobě rozvahy a výsledovky, není možné provádět jakýkoli makroekonomický zásah. Musí být totiž v každém okamžiku zajištěno, že stát, jako strůjce makroekonomických zásahů, zná konsolidovanou ekonomickou situaci.

